1852. Nº. 104.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

ZATURDAG, 16 OCTOBER.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1—5 regels *f* 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — **NB.** Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot **6**, die voor de 4e blz. tot **10** ure 's avonds aangenomen worden.

De MILICIE COMMISSARIS, in de Provincie *Drenthe*, brengt ter kennis van de belanghebbende, dat de inspectie over de VERLOFGANGERS uit het Kanton *Assen*, op ZATURDAG den 23sten dezer zal plaats hebben, bij het Gemeentehuis te *Assen*.

ASSEN den 14 October 1852.

De Milicie Commissaris voornoemd,
FRANTZEN.

BRIEVFNPOSTERIJ PER STOOMBOOT-DILIGENCE.

De Directeur van het postkantoor te Assen berigt het publiek, dat, tengevolge het stil liggen *des Zondags* der Rhijn- en IJssel-Stoomboot van *Kampen* op *Amsterdam*, er geene gelegenheid is, om met de daarop corresponderende diensten brievenpakketten te ontvangen en te verzenden: hebbende alzoo van hier *met die dienst geene afzending* plaats op *Zaturdag* avond, naar Meppel, Holland [illegible] en op *Zondag* naar Groningen, Oostfriesland enz. [illegible], 9 Oct. 1852.

De Direct. H. S. GRATAMA.

NEDERLAND, 15 October.

De spoortrein, welke den 12 dezer des ochtends te 8 ure 30 min. van Amsterdam naar Rotterdam [illegible] Voorschoten en de Laan van [illegible]. Men heeft tot dusver van geen ander onheil vernomen, dan dat de chef-conducteur, die gezeten is op de goederen-wagen, twee vingers heeft verloren. De reizigers en goederen zijn in andere wagens overgegaan. Een ooggetuige zegt deswege, na onderzoek in de Rott. ct. „Het ongeluk is te wijten aan vergaan hout, waarop de rails rusten; op het punt, waar de locomotief was afgeweken, was dit hont in splinters uiteengespat, terwijl de spoorstaaf op zijde lag. Zoo als de weg nu is, is het een wonder dat de trein een enkelen keer ongestraft er over gaat. Betwijfelt welligt iemand de waarheid van dit geschrijf, dat hij zich begeve op het spoorterrein tusschen Voorschoten en de Laan, en met een broodmes gewapend zal hij op verscheiden plaatsen de ijzeren rails geheel van het hout, waarop zij rusten, kunnen vrijmaken, en daarover laat men een gewigt van 30,000 ned. pond slepen. Echt Amerikaansch en slecht zuinig."

— Door particuliere tijdingen van Milwankee en Chicago (N. Amerika) vernemen wij, dat de cholera in hevigheid aanmerkelijk is toegenomen. Ook deelde men ons mede, dat te Kalamazoo en te Sheboygan de cholera was uitgebroken. (*The Holl.*)

— Het onderzoek van de ontwerpen, uitmakende de staatsbegrooting voor 1853, is reeds in de afdeelingen van de Tweede [illegible] afgeloopen. De commissien van rapporteurs [illegible] zich [illegible] met het opmaken van hare verslagen.

— H. M. de Koningin en HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden worden van hunne buitenlandsche reizen tegen het einde dezer of het begin der volgende maand in de residentie teruggewacht.

— De Haagsche Correspondent van het *Journal du Limbourg* meldt dd. 9 October, dat hij niet goed onderrigt was, toen hij den 3 dezer mededeelde, dat de portefeuille van buitenlandsche zaken aan de heeren van der Linden en Schooneveld was aangeboden, terwijl er tot heden slechts sprake was van de heeren Boreel van Hoogelanden, van Zuylen van Nyevelt en van Heiden Reinestein, vertegenwoordigers van den Haag, Zutphen en Assen, die bepaaldelijk geweigerd hebben den heer van Sonsbeeck op te volgen. Men noemt thans (volgens denzelfden Correspondent) als kandidaten voor het ministerie van buitenlandsche zaken den heer de Villers de Pité, lid der Eerste Kamer voor Limburg, en de heer van Hall, lid der Tweede Kamer.

— Zeker 10jarige knaap te Ede in Zeeland, J. F. Mennaert genaamd, heeft, volgens zijn zeggen, wegens weigering tot het geven van een stuk brood, een brandende lucifer op eenen graanstapel geworpen, waardoor alles in brand is geraakt, welke brand evenwel met veel moeite nog in tijds werd gebluscht. Deze jeugdige misdadiger is naar de gevangenis te Middelburg overgebragt.

— Te Onstwedde is met bijna eenparige stemmen tot Predikant beroepen de heer R. A. B. Sijpkens, Predikant te Spijk.

— Den 14 dezer heeft de Hoogleeraar Enschedé het rectoraat der Groningsche Hoogeschool aan den Hoogleeraar P. Hofstede de Groot overgedragen, na het houden eener redevoering over Johannes Bernoullius, vroeger Professor aldaar. 's Avonds hebben de studenten eene serenade bij fakkellicht gebragt aan den aftredenden en den aankomenden rector. Gedurende het afgeloopen Academie-jaar zijn gerecenseerd 243 en nieuw ingeschreven 79 studenten. *Pr. Gr. Ct.*

— De Diaconie der Hervormden te Raard (*Friesland*), die zulks zeer noodig had, heeft van een onbekende eene gift van *f* 1000 ontvangen.

— De veearts W. J. van der Horst te Zwolle heeft besloten, om de inenting der longziekte, ten einde dezelve zooveel mogelijk te helpen bevorderen, vooreerst *kosteloos* te zullen bewerkstelligen.

— Te Zwolle is iemand, Jan Kroonenberg genaamd, die 60 jaren aan den schilderswinkel van K. Voskuil en zoon werkzaam is geweest.

— Prinses Marianne der Nederlanden bevindt zich thans te Rome waar zij 28 Sept. jl. is aangekomen, zij heeft haren intrek genomen in de haar toebehoorende Villa Mattei op den berg Coëlius; men dacht, dat de Prinses den geheelen winter daar zou doorbrengen.

— Men weet, dat er nog steeds en tot nu toe vruchteloos nasporingen worden gedaan naar den bekenden Engelschen reiziger naar de Noordpool John Franklin; thans leest men in het *Handbl.* een berigt, volgens hetwelk bij Dockum aan het strand is gevonden eene flesch, inhoudende een met potlood in het Engelsch geschreven half leesbaar briefje van den volgenden inhoud: *Sir [illegible] in de Noordpoolgewesten [illegible] hetwelk in de straat is vergaan - - en twee jongens - - Augustus - - hetwelk is geteekend J. en G. - - heeren - - hebben hem gezien - - geen tijd.* Deze flesch is aan den Engelschen consul te Harlingen bezorgd.

— In de laatste dagen zijn te Vlaardingen eenige haringschepen en vischsloepen binnen gekomen; derzelver vangst was aller geringst; de visscherij gaat schraal.

— In de zitting van de Tweede Kamer van 14 dezer zijn de volgende wets-ontwerpen ingekomen, 1º tot regeling van den pligt der Provincie, om behoeftige gemeenten te hulp te komen (ter vervanging van het ontwerp deswege, hetwelk door de Eerste Kamer is verworpen), 2º. tot het verleenen der toestemming tot het huwelijk van Prins Hendrik der Nederlanden met Prinses Amelia van Saksen-Weimar-Eisenach. 3º. tot regeling der ontvangsten en uitgaven, wegens verstrekkingen tot 31 December 1852 (in de vorige zitting onafgedaan gebleven).

— De *Amst. Ct.* ontvangt *per telegraaf* uit 's Hage het volgende berigt: „Wij kunnen met zekerheid melden, dat de heer van Zuijlen van Nijevelt weldra als Minister van Buitenlandsche Zaken zal optreden."

BUITENLAND, 15 October.

FRANKRIJK. De aanspraak, door den President te Bordeaux gehouden, is nu woordelijk bekend; daarin komt o. a. het volgende voor: Het volk kent de bedriegelijke hoop waarmede men het misleidde, zoowel als de gevaren waarmede men het bedreigde. Het weet, dat de maatschappij in 1852 haren ondergang te gemoet ging, omdat elke partij zich vooraf vleide met de hoop, om na de algemeene schipbreuk hare banier te planten op de puinhoopen (*langdurige bravo's*). Het weet mij dank het schip te hebben gered, alleen door er de banier van Frankrijk op te planten (*sensatie; kreeten van leve de keizer!*) — Na het misbruik van ongerijmde theoriën heeft het volk de overtuiging verkregen, dat zij, die zich voor hervormers uitgaven, slechts droomers waren, want er was altijd onevenredigheid, inconsequentie tusschen

hunne middelen en den beloofden uitslag. (*Levendige toejuichingen. Dat is waar, dat is waar!*) — Thans omgeeft Frankrijk mij met zijne sympathiën, omdat ik niet behoor tot het geslacht der idealisten. Om het land wel te doen, is het niet noodig, nieuwe stelsels toe te passen, maar om voor alles vertrouwen in het tegenwoordige, zekerheid voor de toekomst te schenken. Ziedaar de reden, waarom Frankrijk tot het Keizerrijk schijnt te willen terugkomen. (*Ja. Ja. Langdurige bravo's. Leve de Keizer!*) — Er bestaat evenwel nog eene vrees, waaromtrent ik een antwoord geven moet. Uit een soort van wantrouwen, zeggen sommige lieden tot elkander, het keizerrijk is de oorlog. Wat mij betreft, ik zeg: *het keizerrijk is de vrede*, (sensatie) *het is de vrede*, want Frankrijk verlangt dien, en wanneer Frankrijk is voldaan, is de wereld gerust. — [Deze woorden, op vasten en geaccentuëerden toon uitgesproken, verwekten buitengemeenen indruk. Bravo's werden aan alle kanten gehoord.] — De glorie kan een erfdeel zijn, maar de krijg niet. Hebben de vorsten, die zich beroemden afstammelingen van Lodewijk XIV te zijn, zijne oorlogen hervat? Niet uit vermaak ontbloot men 't slagzwaard, maar uit noodzakelijkheid wapent men den arm, en men kan met waarheid in dit overgangs-tijdperk, waarin naast zooveel elementen van voorspoed, zich zooveel oorzaken van vernietiging ontwikkelen, zeggen: Wee hem die Europa het eerste sein tot eene botsing geeft, welker gevolgen onberekenbaar zouden zijn. (*Langdurige en diepe sensatie.*) Ik stem echter volkomen toe, dat ik, even als de groote Keizer, vele veroveringen te maken heb. Ik wil, als hij, den vrede voor de strijdende partijen veroveren, bij wier vijandschappen niemand voordeel heeft, maar die aller belangen schaden. — Ik wil voor godsdienst, zedelijkheid en welvaart, dat groote deel der bevolking veroveren, hetwelk te midden van een geloovig land nog te naauwernood de voorschriften van den Zaligmaker kent, en aan de eerste behoeften gebrek heeft, hoewel levende in het vruchtbaarste land der wereld. Wij hebben onmetelijke gronden te ontginnen, nieuwe wegen te openen, havens te graven, rivieren bevaarbaar te maken, kanalen tot stand te brengen, en het spoorwegnet te voltooijen, wij hebben een uitgebreid rijk, tegenover Marseille, met Frankrijk te vereenigen; wij moeten den afstand, die al onze groote westelijke havens van Amerika scheidt, verkleinen door snelle communicatiemiddelen, die ons nog ontbreken; overal, met een woord, vindt onze hand puinhoopen te herscheppen, valsche goden neder te werpen, en waarheden om te doen zegevieren! Zoo begrijp ik het Keizerrijk, als 't hersteld moet worden. Dat zijn de veroveringen waarvan mijn geest zwanger gaat, en gij die mij omringt en met mij het welzijn des vaderlands wilt, gij zijt mijne soldaten. — De beurs te Parijs is na kennisneming dezer toespraak gerezen. Men kan het niet ontkennen, de gesprokene woorden regtvaardigen den ophef der voorloopige mededeeling; onmiskenbaar talent straalt in deze toespraak door. — Door geheel Parijs zijn 's Prinsen merkwaardige woorden thans bekend. Niet alleen werden zij door de dagbladen verspreid, maar op iedere muur zijn te lezen en groote volksmassa's verdringen elkander, om met gretig oog den inhoud te leeren kennen. Zij hebben eene allergunstigste uitwerking. De menigte leest, geeft ondubbelzinnige teekenen van goedkeuring en tevredenheid, en verspreidt zich dan weder rustig en opgeruimd, om voor andere lezers plaats te maken. Uit den algemeenen en onmiskenbaren indruk op alle rangen en standen te weeg gebragt blijkt duidelijk, hoezeer alles naar vrede en rust verlangt.

— Bij den titel van keizer zal de prins waarschijnlijk dien van koning van Algiers voegen. Men verwacht, dat het onderkoningschap aan prins Napoleon, zoon van maarschalk Jerome, zal worden opgedragen.

— De graan en druivenoogst in Frankrijk vallen beter uit dan men verwacht had, althans wat de hoedanigheid der voortbrengselen betreft, de hoeveelheid is minder dan in 1851.

BELGIE. De *Indpendance* meldt, dat nog niets bepaaldelijk is ten einde gebragt betrekkelijk de zamenstelling van een nieuw kabinet, zoodat alle berigten als zoude het kabinet reeds zijn geconstitueerd, ten eenenmale ongegrond zijn.

ITALIE. Uit Palermo verneemt men, dat twee lavastroomen van de Etna zich vereenigd en zes huizen te Milo vernield hebben. Thans wordt Zoppinelli door den vorigen vloed, die echter schijnt te verminderen bedreigd.

ENGELAND. Bij de bevoegde overheid is een ontwerp in overweging tot beveiliging der kust van Zuid-Wales tegen buitenlandsche vijanden door het aanleggen eener batterij nabij Swansea. De plaats daarvoor is, naar verzekerd wordt, reeds bepaald.

— Berigten uit de Vereenigde Staten vermelden den spoed, waarmede de expeditie naar Japan schijnt voortgezet te worden. Verscheidene stoombooten van het zwaarste kaliber zouden met November uitzeilen.

— Er is een schip in Engeland teruggekomen, hetwelk was uitgezonden, om de expeditie van Sir John Franklin op te sporen; het heeft den vermiste en de zijnen niet gevonden, doch uit de tijdingen, welke hetzelve heeft medegebragt, is bij de vrienden van Franklin de hoop verlevendigd, dat hij met de zijnen nog in leven is en zal gevonden worden.

— Eene telegrafische depêche uit Triest van 12 dezer meldt, dat negen duizend man Engelsche troepen bij Herat, in de Perzische golf zijn ontscheept; men vermoedde dat deze krijgsmagt de door de Perzen bedreigde onafhankelijkheid van Herat moet doen eerbiedigen.

DUITSCHLAND. Uit Görlitz wordt van den 9den dezer geschreven, dat de baronnes-douairière von Schimmelpenning op haar kasteel Lomnitz, op $1\frac{1}{2}$ mijl afstand dier stad, in haar bed vermoord is gevonden. Uit het eerste geregtelijke onderzoek bleek, dat zij onder het beddegoed is gesmoord; de moordenaars hebben weinig geld, doch veel kostbaarheden en papieren geroofd. Niettegenstaande de sleutel der geldkist in hunne handen was, hebben zij die kist niet geopend; of zij wisten niet hoe zij moest geopend worden, of zij achtten het der moeite niet waard, daar de kist den vorm eener waschtafel heeft.

— Op dit oogenblik bestaat er geen land in Europa, waar het brood zoo goedkoop is als in Walachije. Het zoogenaamde Laib wittebrood van $2\frac{1}{2}$ pond kost slechts 4 kreutzers, en het Laib bruin brood van hetzelfde gewigt slechts 3 kreutzers.

DENEMARKEN. De kamers van Denemarken hebben eene koninklijke boodschap ontvangen, waarbij de bekrachtiging gevraagd wordt van een tevens aangeboden ontwerp der orde van troonsopvolging ten gunste van Prins Christiaan van Glucksburg.

PORTUGAL. Over Spanje zijn tijdingen uit Lissabon dd. 2 dezer ontvangen. De met ongeduld verwachte kies-wet was eindelijk verschenen. De afgevaardigden zullen direct verkozen worden. Alle Portugezen met een inkomen van 1000 realen 's jaars en 25 jaren oud of 21, indien zij gehuwd zijn, zoowel officieren als geestelijken enz., zijn kiezers. Verkiesbaar zijn, onverschillig waar woonachtig, al de kiezers die 8000 realen jaarlijksch inkomen hebben. De betrekking van afgevaardigde is onvereenigbaar met een reeks van gesalarieerde posten.

ASSEN, 16 October.

In het Policie-blad staat vermeld, dat *D. Ommerborn*, oud 27 jaren, geboren te Benrath in Rhijn-Pruissen, van beroep dansmeester, uit het Rijk, via Breskens, is verwijderd als van geene voldoende papieren voorzien; genoemde persoon heeft zich eenigen tijd in dit rijk opgehouden, les gevende in het dansen als onder anderen te Assen en laatstelijk te Oostburg (Zeeland), alwaar hij, als verdacht van het plegen van feitelijkheden tegen de eerbaarheid op kinderen, ver beneden de 15 jaren, aan welke hij les in het dansen gaf, werd aangehouden. Bij arrest van Zeeland is hij echter te dier zake buiten vervolging gesteld, en daarop ontslagen.

— Men verneemt, dat ook aan den Heer Mr. *W. J. Tonckens* te Meppel, voormalig kapitein-kommandant der dienstdoende schutterij aldaar, het eereteeken wegens langdurige dienst bij de schutterij is toegekend, tengevolge der bijberekening hij bij de in 1840 ontbondene *Reserve-schutterijen* is ingelijfd geweest.

— Den 13 dezer is aan de Hoogeschool te Groningen tot Doctor in de vroedkunde bevorderd de heer *J. J. W. Voorhorst*, Med. Doct. te Hoogeveen.

— Men verneemt, dat in eene gecombineerde vergadering van de Commissie tot stichting van een kerkgebouw te Nieuw-Buinen met kerkvoogden en notabelen van de Herv. Gemeente van Borger, de laatstgenoemden borg hebben gezegd voor de jaarlijksche betaling van ƒ 200, welke er, buiten de ƒ 300, van wege het Rijk toegezegd, nog ontbreken aan het tractement voor een hulpprediker te Nieuw-Buinen, mits de Commissie tot deze ƒ 200 ƒ 100 bijbrenge en het overige door eene collecte bij de Godsdienstoefeningen trachte te vinden, terwijl Kerkvoogden en Notabelen voor licht bij de avond-godsdienst en voor brood en wijn bij het Heilig Avondmaal zullen zorgen.

— Men verneemt, dat de heer *J. van Konijnenburg* Cz. te Frederiksoord, in de laatste algemeene vergadering van het genootschap tot bevordering van den Landbouw in dit gewest tot Thesaurier gekozen, voor die betrekking heeft bedankt.

— In de vergadering van den Raad der gemeente Assen van heden avond zullen o. a. de volgende punten behandeld worden: Regeling der belasting op de honden; - regeling van de heffing der leges; — daarstelling van eene badplaats voor 't garnizoen; — verslag omtrent de aanmerkingen op 't Reglement voor 't gymnasium; - begrooting over 1853; — vergrooting der school te Kloosterveen en van de Latijnsche school; — voorstel van burgem. en weth. omtrent de nachtwacht; — voorstel van burgem. en weth. omtrent den hoofd. omslag.

— Den 12 dezer is te Ruinerwold de zoon van F. Smit in het achterhuis van de balken gevallen, met dat ongelukkig gevolg, dat hij eenige oogenblikken daarna is overleden.

— Door de Provinciale Commissie van onderwijs in dit gewest zijn in hare vergadering van Dingsdag en Woensdag j.l. geëxamineerd: 6 onderwijzers voor den 2en, 5 voor den 3en en 4 voor den 4en rang, 2 onderwijzers in vreemde talen en 1 onderwijzeresse, die alle zijn toegelaten, behalve een aspirant voor den 2en en een voor den 3en rang.

* **[illegible], 18 Oct.** Eergisteren is eene praam, aan boord hebbende twee *loopers*, bestemd voor den nieuwen [illegible]molen te Roderwolde, in het Reitdiep gezonken, juist op het oogenblik, dat de manschap in eene nabij zijnde [illegible]erg bezig was, een kop koffij te drinken. Men zegt, dat bij die gelegenheid vreemde [illegible] werden [illegible]

* **Smilde, 15 Oct.** Gisteren zou 't vergelijkend examen voor de vacante Israël. school dezer gemeente plaats hebben. Er had zich echter maar één sollicitant n. l. de waarnemer aangegeven, weshalve men tot geen *vergelijkend* examen kon overgaan. Er is besloten eene nieuwe oproeping te doen.

Na onze vermelding met korte woorden in ons vorig nummer, ontvangen wij het volgende berigt ter plaatsing.

* **Ruinerwold, 18 Oct.** Zaturdag avond overleed hier de heer *Jacob Santing*, in leven landbouwer van beroep, in den ouderdom van 49 jaren 9 maanden. Bijna de helft van zijn leven heeft hij als lid van den gemeenteraad, en meer dan twintig jaren, eerst als assessor, nu laatstelijk als wethouder en ambtenaar van den burgerlijken stand, onder de leiding van den waardigen burgemeester, deze gemeente helpen besturen. In zijne [illegible] in de nederige dorpschool onderwezen, ontwikkelden zijne geestvermogens zich op eene gunstige wijze, en hij oefende zich in alles wat nuttig en edel was tot aan zijnen dood. Met een schrander oordeel begaafd, had hij, niettegenstaande zijne weinige opleiding, eene veelzijdige kennis opgedaan en eene zeldzame mate van bekendheid met de gemeentelijke administratie erlangd; daarbij ijverig in het volbrengen van de hem opgedragene betrekkingen zoowel als in zijn eigenlijk beroep. Den dag voor zijn overlijden, hoe zwak ook, wijdde hij nog geheel in zijne kamer, aan de belangen van zijn beroep en die der gemeente. Nederig in al zijn spreken en handelen erkende hij gaarne ten allen tijde zijne groote verpligting, die hij ten aanzien van zijne wetenschappelijke ontwikkeling aan anderen te danken had.

Zijne gade, met wie hij slechts een ruim 16 tal jaren verbonden was, verliest in hem een liefderijken echtgenoot, zijne beide dochters een zorgdragenden Vader, de burgemeester een ijverigen medehelper, de gemeenteraads-leden en zijne talrijke vrienden een waardigen vriend en de gemeente Ruinerwold een trouwen raadsman; want hij was de vraagbaak van velen, de welwillende helper van allen.

Regtszaken.

Door de Arr. Regtbank te Assen zijn 13 Oct. veroordeeld: J. C. K. en D. D. te Assen, wegens het visschen zonder vergunning van den eigenaar, ieder tot boete van ƒ 10 en bij non-betaling tot 7 dagen gevangenisstraf; - M. J. S. te Wapserveen, wegens het jagen in gesloten jagttijd, tot boete van ƒ 10 en bij non-betaling tot 7 dagen gevangenisstraf; - H. H., dienstknecht, laatstelijk te Rhee, gemeente Vries, woonachtig, wegens hetzelfde feit tot dezelfde straf; - J. U., schaapherder te Westenesch, H. S., landbouwer te Oosterhesselen, F. ter L., schaapherder te Schoonebeek, ieder wegens het laten losloopen van eenen hond zonder voorzien te zijn van een slependen kruisbengel tot dezelfde straf; - J. N., beestehoeder te Rolde, wegens hetzelfde feit, doch 2 malen, tot 2 boeten van ƒ 10 en bij non-betaling tot 7 dagen gevangenisstraf; - H. B., koopman te Noordbarge, wegens 'frauduleus vervoer van zout en gedistilleerd, tot eene maand gevangenisstraf.

Gisteren stonden voor het Hof alhier teregt A. Nijenhuis en P. van Eldert. De eerste werd beschuldigd, van te hebben weggenomen 1° in den nacht van 29 np 30 Aug. jl. uit de woning van den logementhouder van Tarel te Dalen, bij wien hij zijn intrek had genomen, 9 zilveren theelepeltjes, benevens een stuk zoetemelksche kaas en 2° in den nacht van 30 op 31 Mei uit de woning van den logementhouder v. d. Horst te Zuidsleen, bij wien hij insgelijks zijn intrek had genomen, een stalen tabaksdoos, een zilveren knipje met 35 centen aan geld, een porcelijnen pijp en een witte halsdoek en zulks na reeds vroeger drie malen wegens misdaad te zijn veroordeeld geweest. Deze persoon is 44 jaren oud en heeft daarvan 28 in de gevangenis doorgebragt. - De tweede werd beschuldigd van aan zijn kameraad, die op den openbaren weg lag te slapen, een horologie ontvreemd te hebben. Deze zaak moest den 24 Sept. behandeld zijn, maar is toen wegens de afwezigheid van een getuige uitgesteld. De Proc. Gen. requeerde tegen A. Nijenhuis de straf van brandmerk, te pronkstelling gedurende een half uur en tuchthuisstraf voor niet minder dan 5 en niet meer dan 15 jaren. In de tweede zaak werd gerequireerd de veroordeeling van den beschuldigde tot het zwaaijen van het zwaard boven 'thoofd en tuchthuisstraf van niet minder dan 5 en niet meer dan 20 jaren.

Is het voor de Provincie al dan niet van belang, om de concessie tot verbetering en verlenging der Hoogeveensche vaart met de reeds daargestelde werken van de Drentsche Kanaal-Maatschappij over te nemen?

Weldra zullen de Provinciale Staten van dit gewest geroepen worden, om deze vraag in overweging te nemen, ten einde Ged. Staten in de gelegenheid te stellen, om te antwoorden op de vraag [illegible] of de Provincie tot de overname [illegible] op welke voorwaarden. Het mag dus niet zonder belang geacht worden, kortelijk na te gaan, welke voordeelen die overname aan -, welke nadeelen dezelve af-raden.

Voordeelen. De werken, waarvoor de Drentsche Kanaal-Maatschappij concessie heeft, zouden dan *alle* uitgevoerd worden, met inbegrip van het scheepvaartkanaal naar Beilen en den zijtak naar Coevorden. De verlenging van de Hoogeveensche vaart tot in de veenen van Noord- en Zuid-Barge zoude verzekerd zijn, hetgeen anders zal afhangen van de omstandigheid, dat de daarvoor nog benoodigde gelden door de Maatschappij hetzij onder de leden hetzij elders, onder verband der werken, kunnen verkregen worden. Dit zijn inderdaad geene geringe voordeelen; de Provincie in het algemeen en de bewoners en eigenaars van die gronden, waardoor de geconcessioneerde werken zullen worden aangelegd, hebben bij derzelver daarstelling het grootste belang, terwijl, bij niet - overname, de uitvoering van *alle* werken op zijn minst genomen twijfelachtig is.

De Provincie zal in de tweede plaats de voordeelen genieten, welke de Maatschappij zich heeft voorgesteld, en op hoop waarvan de aandeelhouders hebben ingeteekend.

In de derde plaats zal de Provincie dan weder het beheer over hare eigene fondsen (de ƒ 225.000) erlangen, waarvoor zij in de Dr. Kanaal-Maatschappij heeft deel genomen.

Nadeelen. De Provincie zal hare schuldenlast aanmerkelijk moeten vermeerderen, want niet alleen, dat de aandeelhouders der Dr. Kanaal-Maatschappij dan hare geldschieters worden, maar er zal dadelijk een zeer aanzienlijk kapitaal noodig zijn, om de werken voort te zetten.

In de tweede plaats neemt de Provincie dan de risico op zich, of de inkomsten van het kanaal de uitgaven zullen kunnen dekken. Bij de oprigting der Dr. Kanaal-Maatschappij was er, naar ons oordeel, geene kwestie van, of deze Maatschappij zou zeer goede dividenden kunnen maken; sedert dien tijd is echter de staat van zaken zeer veranderd; in de eerste plaats toch doet de ondervinding zien, dat er bijna de helft meer kapitaal noodig zal zijn, om de werken uit te voeren, dan aanvankelijk was geraamd, dus moet men ook op de helft meer rente rekenen; verder is de daarstelling van een tweede kanaal mede naar de veenen in de gemeente Emmen thans zoo goed als zeker; deze kanalen zullen niet zoo bijzonder ver van elkander worden gelegd, dat men niet op zijn minst mag rekenen, dat door het kanaal van de heeren Klijn c.s. de afvoer langs de verlengde en verbeterde Hoogeveensche vaart ¼ e [illegible] zal zijn dan anders het geval zou wezen; want, vergissen wij ons niet, dan is in der tijd onder de baten van de gezegde vaart gerekend, dat daarlangs moest afgevoerd worden de *geheele* onmetelijke massa turf, welke in de gemeente Emmen en naburige

veenen (misschien die van Roswinkel uitgezonderd) ooit zou kunnen gegraven worden; deze berekening was ook juist, zoolang er geen tweede kanaal bestond, omdat dan al die turf, wilde men dezelve verschepen, al was het ook door uren lange wijken, op de verlengde Hoogeveensche vaart *moest* gebragt worden. Onze berekening, dat ten minste $\frac{1}{4}$ *e* dezer turf langs het kanaal van de heeren Klijn en cons. zal worden afgevoerd, kan voorzeker niet overdreven genoemd worden; wij hebben hier het oog minder op de eerste jaren, dan wel op hetgeen over 20, 30, 40 en meerdere jaren zal plaats hebben. Een ander nadeel, dat het kanaal van de heeren Klijn c.s. aan de verlengde Hoogeveensche vaart zal toebrengen, bestaat daarin, dat de beide kanalen misschien gelijktijdig, althans zeer kort na elkander in de veenen zullen komen, dat dadelijk in de nabijheid der beide kanalen de veenen zullen geëxploiteerd worden, en dat, wil men de turfmarkt niet overladen en tot spotprijzen verkoopen, de graving van turf in de nabijheid der verlengde Hoogeveensche vaart zoo niet de helft dan toch *zeer* aanzienlijk minder zal *moeten* zijn, dan bij het niet bestaan van het kanaal der heeren Klijn c.s. het geval zou wezen. De afvaart- en sluisgelden zullen daardoor aanzienlijk minder opbrengen. Het komt ons voor, dat kon men vroeger de Drentsche kanaal-zaak gerust eene voordeelige zaak noemen, men dit thans met dezelfde gerustheid niet meer kan doen, omdat de uitgaven, door vergrooting van kapitaal, *stellig* zullen vermeerderen, en de inkomsten zeer *waarschijnlijk* minder zullen zijn, dan men aanvankelijk berekende.

In de derde plaats zou de Provincie bij overname zich finantieel zoodanig bezwaren, dat zij, in de eerste jaren althans, zelfs niet in de verte aan het daarstellen of subsidieren van eenige andere voor de Provincie belangrijke werken, als kanalen, wegen etc. zou kunnen denken.

Wat is nu het belang der Provincie?

De Maatschappij zou zich wel zoodanige voorwaarden kunnen laten welgevallen, dat het wel degelijk in het belang der Provincie werd, de concessie met de daargestelde werken over te nemen, doch dit zal de Maatschappij zeker niet doen, omdat hare onderneming, hoewel misschien wel minder gunstig dan aanvankelijk, ook thans nog niet bepaaldelijk ongunstig kan genoemd worden.

En zoo de Maatschappij zich geene bijzonder bezwarende voorwaarden wil getroosten, dan gelooven wij, dat de overname *niet* in het belang der Provincie is, althans nog niet.

De Provincie zou onzes inziens een te groot geldelijk bezwaar en te veel risico op zich nemen, zonder dat zulks *vooralsnog* volstrekt noodig is, daar het nog niet alleen mogelijk, maar zelfs zeer waarschijnlijk is, dat de Maatschappij zoo dan niet alle althans de voornaamste werken zal uitvoeren. Mogt het later blijken, dat de Maatschappij de werken niet *kon* voortzetten, dan kon men de overneming nader in overweging nemen, daar ook dan de Maatschappij zeker niet moeijelijk in hare voorwaarden zal zijn.

In de gegevene omstandigheden zouden wij, behoudens beter, van oordeel zijn, dat de Provinciale staten zich voor als nog ongezind dienden te verklaren tot overname der concessie en der uitgevoerde werken, om op de zaak terug te komen, wanneer aan hen nadere voorstellen werden gedaan, of de drang der omstandigheden zulks eischte.

Konden de staten op de eene of andere wijze bevorderen, dat de Maatschappij *hulp* bekwam, om *alle* werken uit te voeren, b. v. door hunne tusschenkomst te leenen, wanneer daartoe gereede aanleiding bestond, ten einde de Maatschappij een rijkssubsidie erlangde, dan zouden zij daardoor, naar ons inzien, zeer in het belang der Provincie handelen. *Red.*

Ingezondene Stukken.

Mijn Heer de Redacteur!

UEd. wordt vriendelijk verzocht het volgende in uw geacht blad te plaatsen, tot inlichting voor een vijand van knoeijerij uit Dalen, wiens vraag in uw blad van den 12 *October* 1852 *no.* 102 *is opgenomen.*

Ik moet dan opgeven, dat te Dalen, behalve de staatscourant, welke geregeld daar komt, noch uit Holland noch uit eenige andere plaats eene courant, per post komende, wordt ontvangen of gelezen; dus komen hier geene andere couranten als uit Assen en Groningen; evenwel geloof ik, dat er Hollandsche of andere couranten te Dalen worden gelezen, maar dat zijn losse couranten, die uit Coevorden door particulieren worden mede gebragt, en aldaar eerst zijn gelezen, zooals de N. Rotterdamsche of Haarlemsche, welke bladen aan de Daler lezers zijn verkocht.

Ontbiedt de vijand van knoeijerij dus maar regtreeks de eene of andere Hollandsche courant, en dat zonder aanleiding tot knoeijerij, als dan zal hem zeer natuurlijk ook zonder knoeijen dezelve per post tot Dalen worden toegezonden. Maar *wil* de vijand van knoeijerij afgelezene couranten, met gelegenheid uit Coevorden ontvangen, dan is hij immers zelf de knoeijer. *De brievengaarder te Dalen*,

A. Scholten.

Verkiezing van een Lid der Provinciale Staten.

Op Maandag den 25 dezer maand zal volgens deswege gedane bekendmaking een lid der staten in het hoofd-kiesdistrikt Assen moeten worden verkozen. De stemmen zullen waarschijnlijk zeer uiteenloopen, en dan zal het toeval beslissen. Maar de Provincie heeft belang bij *eene goede keuze*. Het is dus zoowel uit dien hoofde, als tot voorkoming van eene herstemming, dat het allezins wenschelijk kan geacht worden, om voortestellen een Candidaat, die kans heeft om wel te slagen. Als zoodanig wordt aanbevolen de heer Mr. J. T. HOMAN, President van de Arrondissements Regtbank te Assen, die in zijne *onafhankelijkheid*, *kunde* en *regtschapenheid*, de drie groote hoofdvereischten bezit van een goed vertegenwoordigen. In het vertrouwen, waarvoor men grond meent te hebben, dat de Candidaat benoemd wordende, zich die benoeming zal laten welgevallen, en in de overtuiging, dat dit voorstel naar waarde door de kiezers zal worden geschat, als eenig en alleen strekkende in het belang der Provincie, wordt het gedaan door

Eenige kiezers in het Hoofdkiesdistrikt Assen.

Correspondentie.

X uit Meppel vraagt, waarom er aldaar nog geene verkiezing van een lid van den Raad, ter vervulling der bestaande vacature, heeft plaats gehad; hij ziet geen reden, waarom deze verkiezing niet reeds voor lang is geschied. Daar de gemeente-wet wil, dat de Raad uit een bepaald aantal leden bestaat, meent hij, dat men geene vrijheid heeft, om dit getal feitelijk te verminderen, door de vacature noodeloos te laten voortduren.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en zijne betrekkingen, mijn geliefde Echtgenoot, de heer M. DASSEN, Practiserend geneesheer alhier, aan eene uitterende ziekte, in den ouderdom van drie en veertig jaren.

Wede. M. DASSEN.
MEURSINGE.

ZWOLLE den 10 October 1852.

Heden overleed in den ouderdom van 49 jaren 9 maanden mijn hartelijk geliefde echtgenoot JACOB SANTING, in leven Wethouder dezer gemeente, mij met twee lievelingen uit een' gelukkigen echt van ruim 16 jaren achterlatende.

Slechts kort was mijne vereeniging hier met hem, doch ik hoop, de hereeniging eeuwig.

RUINERWOLD, E. J. SOL,
9 October 1852. Wed, Js. SANTING.

Heden overleed tot onzer aller droefheid, in den ouderdom van bijna 80 jaren, onze waarde Vader en behuwd-Vader MATTHIJS DE VROOME, Oud-Rijks-ontvanger alhier.

SMILDE, *Uit aller naam*,
14 Oct. 1852. W. DE VROOME.

PROVINCIAAL-, STADS- EN AKADEMISCH
Ziekenhuis te Groningen.

Voor **Personen** uit den **behoeftigen stand**, lijdende aan zoogenaamde **Uitwendige** of **Heelkundige Ziekten** en **Gebreken,** bestaat gelegenheid ter raadpleging in het **HEELKUNDIG CLINICUM** van bovengemeld ZIEKENHUIS des **Maandags, Dingsdag, Donderdags en Vrijdags**, des middags van 12 tot 1 uur.

Burgerlijke Stand.

ASSEN, 8—15 Oct. *Bev.*: A. ten Dijk, van d.; F. Jonker, geb. van Veen, van een levenl. kind, van het mg.; - *Overl.*: J. Klancke, $6\frac{1}{2}$ j., vrg.; L. Smit, $5\frac{1}{2}$ j. vrg.

Veeprijzen.

WILDERVANK, 12 Oct. De markt werd tamelijk goed bezocht. Vroegmelkte koeijen gingen willig van de hand voor goede prijzen en wel van *f* 70 tot 90, zoo ook de vette koeijen, prijzen van *f* 80 tot 120, per $\frac{1}{2}$ Ned. pond van 15 tot 17 cent, waarin kooplieden uit Gelderland en Vriesland nog al inkoop deden, paarden weinig en met weinig vraag.

AMSTERDAM, 11 Oct. Willig werden verhandeld 322 vette Runderen voor *f* 160, 150 en 130; 184 melkkoeijen voor *f* 100, 80 en 70; 189 vette Varkens 42 en 40 cents Ned. pond; 67 Schapen *f* 22, 20 en 18.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 15 October.

Tarwe, oude B.	70	N.pd.	*f* 7.30	Garst, N. winter	56	N.pd.	*f* 4.85
„ N. Oml.	72	„	„ 7.60	„ „ zomer	55	„	„ 0.00
„ „ Old.	70	„	„ 6.90	„ „ knobbe	62	„	„ 5.20
Rogge, nieuwe Inl.	68	„	„ 6.80	Paardeboonen . .			*f* 5.00 à 5.75
„ oude „	70	„	„ 7.05	Koolzaad . . .			*f* 9.25 à 10.25
Haver, N. dikke	48	„	„ 3.15	Gort, grove . .			*f* 8.25 à 8.50
„ dito	50	„	„ 3.30	Gort, parel .			*f* 11.00 à 13.30
„ Voer	42	„	„ 2.90	Olie, raap per vat			*f* 31.50 à 00.00
„ Zwarte	42	„	„ 2.90	Boter $\frac{1}{4}$ ton			*f* 00.00 à 00.00
Boekweit, zand	67	„	„ 6.85	„ $\frac{1}{16}$ „			*f* 9.00
„ veen	66	„	„ 5.95				

AMSTERDAM, 13 October. Tarwe en Rogge in een doen: 126, 130 pd. b. Pools. Tarwe *f* 290; 308 bij partij; 126, 129 pd. b. dito *f* 297, 315; 134 pd. Kubanka *f* 255. Rogge in entr.: 119 pd. n. Arch. *f* 182; in cons.: 120 pd. Deensche *f* 195, beiden bij partij.

ASSEN, 14 October. Rogge *f* 6,75, 6,50, 6,40. Boekweit *f* 6,50, 6,25, 6,00. Boter 65 a 60 het Ned. pd.

MEPPEL, 14 October. Rogge *f* 7,00 à 7,30. Boekweit *f* 6,25 à 7,00. Boter $1\frac{1}{2}$ Ned. pond *f* 1,10 à 1,24. Boter per $\frac{1}{8}$ vat *f* 15.00 à 16,50. Roggenbrood de 6 Ned. pd. 54 c.

Staats-loterij.

Vierde Kl. 3de en 4de Lijst. No. 14546 *f* 5000; nos. 13979 en 15679 ieder *f* 1250; nos. 16194, 483, 6714, 3739 en 16603, 6686 en 17200, ieder *f* 1000. No. 1868, 12245, 6522, 3022, ieder 200. Nos. 11760, 7189. 6209; 7283, ieder *f* 400.

AMSTERDAM, 14 Oct. Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pct. $63\frac{13}{16}$ à $63\frac{1}{16}$; dito 3 pct. $76\frac{9}{16}$ à $76\frac{1}{16}$ dito 4 pct. $95\frac{7}{8}$ á $96\frac{1}{8}$. —

Ter Boek- en Courant-drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA *Assen*.